

Słowo wstępne

Pośrodku wszystkich pytań i zagadnień związanych z rzeczywistością stoi człowiek. Właściwe rozumienie osoby ludzkiej rzutuje na wszystkie próby rozwiązywania tych pytań oraz na próby tworzenia społecznych instytucji. Cała kultura pochodzi od człowieka, jest wyrazem jego życia osobowego. Treści rzeczywistości wchłonięte (zinterioryzowane) w poznaniu ludzkim i wyrażone w postaci różnorodnych znaków, zapodmiotowanych pierwotnie w ludzkiej psychice, wtórnie przeniesione na materiał pozapsychiczny, stanowią o kulturze, a kultura w swym najgłębszym rozumieniu jest intelektualizacją zastanej natury.

Życie osobowe człowieka rozwija się, jak to ukazują dzieje kultury, w czterech zasadniczych jego dziedzinach: w poznaniu – przednaukowym i naukowym, w najrozmaitszych koncepcjach nauk i instytucjach naukowych; w postępowaniu moralnym, indywidualnym i społecznym, wraz z obyczajowością i tradycją; w twórczości w obszarze sztuki i techniki; w religii praktykowanej indywidualnie i społecznie.

Wzajemnie dopełniające się dziedziny kultury – w instytucjach rodziny, narodu, państwa i Kościoła tworzą kolebę ludzkiego życia osobowego, które nakierowane jest na realizację wspólnego dobra, tj. poznania, moralnego postępowania, miłości osobowej, twórczości artystycznej, techniki oraz życia religijnego. Charakter wszystkich tych instytucji i ich form działania jest zawieszony na rozumieniu człowieka jako osoby. I dlatego jedną z najbardziej potrzebnych dziś spraw jest refleksja nad

osobą ludzką i wynikającym z niej działaniem ludzkim. Filozofia, mająca trzytysiącletnią tradycję przemyśleń dotyczących człowieka, ma wiele do powiedzenia w tej dziedzinie. Przemyślenia najwybitniejszych myślicieli ludzkości są ciągle aktualne, one też stanowią w znacznej mierze treść prezentowanej tu rozprawy o człowieku jako osobie.

Autor